

MAGYAR POLGÁR

Előfizetési árak:

Egész évre 28 korona, fél évre 14 korona, negyed évre 7 kor. egy hónapra 2 kor. 40 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik napoként, — az ünnepek kivételével.

Felelős szerkesztő:

HEGYESY VILMOS.

Kiadó és laptulajdonos:

AJTAI K. ALBERT.

Szerkesztőség: Farkas-utca 8.

Hirdetések 1 cm.-ként 10 fillér, nyitólátó petít sora 40 fillér

Kiadóhivatal: Deák Ferenc-utca 4. sz.

Vessünk számot.

Kolozsvár, decz. 28.

Tisza gr. miniszterelnök nagyfontosságú beszédének hatása alatt ülte meg Magyarország karácsony ünnepét s a szeretetnek és a családiasságnak e nyugalmas napjai alatt bizonyára minden jó hazafi elmélkedett politikai helyzetünk és e beszéd józan, okos intelmei fölött. Mert a politika nem számtan ugyan, de azért helyesen csak a kétszerkettő szabályai szerint művelhető s ha valahol, itt áll a bölcs figyelmeztetés: „quidquid agis, prudenter agas et respice finem”. A miniszterelnök erre hívta föl nemzetünket az ünnep küszöbén s a nagy többség bizonyára követte is az okos tanácsot.

Minő eredménnyel? E fölött senki se kételkedhetik. A ki a közvéleményt az utóbbi időben megfigyelte, tapasztalhatta, hogy nagy változáson ment keresztül. Míg vérmes reményekre hajló természetünk kezdetben tisztán a föltüzelt érzelmekből táplálkozott és magosra csapott, később már utat engedett a higgadtabb megfontolásnak s a köztudomásra jutott nehézségek mérlegelésének s ezek hatása alatt a képzelődés légváraiból visszaköltözött a realis viszonyok közé. Főleg, miután a jelenleg leküzdhetlen nehézségek megismerésén kívül, azok a hátrányok is mind inkább szaporodtak és reánk nehezedtek, melyek a szivárvány makacs kergetése következtében tornyosultak össze. E változás szembevető nyilvánulása a Kossuth-párt leszerelése is, mely a józan politikai

számvetés és az önuralom hazafias példája volt.

Bizonyára mindenki azzal az elhatározással fogott a közügyeink fölött való ünnepi elmélkedéshez, hogy: vessünk számot a helyzettel. És bizonyára mindenki a miniszterelnök azon szavaiból indult ki, melyekkel fölveti a kérdést, hogy az adott viszonyok között mit érhetünk el? Hiszen ismeretes az uralkodó álláspontja, melyen a vezényleti nyelvre vonatkozó követelés ez idő szerint megtörik s a parlamenti többség programja, mely a nemzeti jogok elvi föntartása mellett, az uralkodó fölfogásával számot vet. Ily körülmények közt s tekintve a törvényalkotás alkotmányos föltételeit, 10—15 ember makacssága — a mint Tisza gróf helyesen megjegyezte — többet kockáztat, mint a mennyit józanul elérhet, mert csak diszkreditálja a kérdést, az egész parlamentárizmust, nemzetünk politikai állását és befolyását s a halasztást nem tűrő nemzetközi politikai és gazdasági kérdésekben oly bevégezett tények elé kényszerít, melyek káros hatását hosszú ideig nyilvánítani fogja. Mindezt nem a remítgetés, hanem a tényekkel és viszonyokkal való józan számítás, mely nélkül csak a felületes könnyelműség foghat politikába és a közviszonyok intézésébe.

És ezekkel szemben az ellenállás mit tud a nemzet megnyugtatóására fölhozni? Azt, hogy ha többség és kormány a követelések mellé állának, a győzelem biztos volna. Tehát a bizonyos hátrányokkal szemben, egyetlen érve a bizonytalan remény. Mert a kormány és a többség programja se jelent föltétlen sikert, ha

a törvényhozás másik tényezője: az uralkodó hozzájárulása hiányzik, a jelen esetben pedig ép e körülmény forog fönn s ezért érthetetlen a makacsság taktikája.

Semmiféle kérdést nem lehet sikerhez vinni olyan taktikával, mely minden folyó ügyet megakaszt, minden állami életműködést föltartóztat és minden leskődő ellenséget reánk uszít. Mert ha ily módon mi kezdjük alulról az erőszakot és alkotmányunk alapjainak rongálását, ezzel csak magunkra bátorítjuk azokat, a kik folyton az alkalmat keresik, hogy ily irányban följútsák akciójukat.

A küzdelem, melyet az ellenzék túlnyomó többsége fölhagyott, nem eredménytelen, mert olyan sikereket mutathat föl, melyek még érezhetőbbek lesznek, mihelyt a törvényhozás azok megvalósításához foghat. És abban senki sem kételkedhetik, hogy a Tisza kabinet gyorsan és teljtartalmulag fogja végrehajtani a katonai reformokat, melyeket fölvett programjába a kormány és a szabadelvűpárt is. A mi pedig azt az elenyésző kisebbséget illeti, mely az ellenzék nagy részének föllétreállása és a nemzet egyre hangosabban megnyilatkozó békevágya daczára mégis föntartja az országpusztító meddő harcot? ennek a mindenféle alantás érdekektől vezetett töredéknek rövid időn meg kell hajolnia a közvélemény és az országos érdek parancsoló szava előtt.

Mindebből pedig csak oda konkludálunk, hogy ez elveszett év végén vessünk komolyan számot viszonyainkkal, teendőinkkel, hátralékainkkal, a hátrányokkal és veszélyekkel s míg nem késő, kezdjünk egy okosabb, a nemzet érdekeinek

TÁRCZA.

Temetnek egy bakát.

Temetnek egy bakát; diszt öltenek érte.
Nem volt egyéb baja, csak napszúrás érte.

Valahol egy asszony kapott egy levelet,
Töri az esztét a furcsa betűk felett.
Aztán összehajtja, óvatosan, szépen;
Felcsillan az öröm jószágos szemében:
Haza jó a fia úgyis nemsokára,
Majd ő elolvassa; addig majd elzárja...

Mig szent örömben elringatja magát,
A bosnyák határon temetnek egy bakát...

Gróf Wass György.

A csoda.

Irta: Rosny J.-H.

— A realis világ? — kiáltott fel Luc Bertoud. — Hogyan különböztet meg ön bizonyos valódi dolgokat a képzelet játékaitól? Mi bizonyítja azt, hogy némely dolgok, a melyek ma pozitívek, nem-e épen olyan hamisak, mint Ptolemeus asztronómiája? Nem tagadom meg a tu-

dományt, de hát csakis az képes a legnagyobb minisztériumokat megvilágítani? A mi engemet illet, én bevallom, hogy semmiféle csoda sem lepne meg.

Husz évvel ezelőtt egy fiatal hölgybe szerettem, a ki a Vernes-kastély környékén lakott, közel az anyám házához. Noha még nagyon fiatal voltam, sőt csaknem gyermek, a szerelem bennem mély, olthatatlan szenvedélylángolt fel. Nyáron és télen lestem az országúton a szép Maximilienne F. megjelentét, ha arra lovagolt. Mindennap arra jött, bárminő volt is az időjárás. Az erdő mélyén pedig egy patak mellett megállt, hogy ott az istennők módjára finom, parányi kaecójával vizet merítsen és igyék. A mióta így megpillantottam őt, sohasem tudtam elfeledni többé. Vajjon megértette-e néma szenvedélyemet, nem tudom, de nem is hiszem; sokkal naivabb volt, sem mint felfogta volna a tekintetem alázatos bámulatát, remegő ajkaim halk köszöntését. Mosolyogva viszonzotta ezt a köszöntést, aztán ismét tovább lovagolt, vissza sem pillantva reám...

Az ősz beálltával a család felköltözött Párisba és azzal együtt Maximilienne is. Nem irhatom le azt a szomorúságot, a mely akkor áthatott engem. Buskomoran vándoroltam nap-hosszat az országúton, mindig ott leselkedve a forrásnál; de az én istennőm nem jött...

Egy napon azután újságolták a faluban, hogy

a szép Maximilienne F... menyasszony. Előkelő vagyonos ur lesz a férje. A hír kárhözaként hatott reám. Elbujdostam az emberek közül, bevettem magam az erdőségbe, a hol üzött vadként vonultam el a legnagyobb sűrűségbe.

Három nappal később favágók találtak meg ajultan. Erre súlyos beteggé lettem. Heteken át élet és halál közt vergődtem s a szenvedély mámorában kifecsegttem a titkomat.

A mikor ismét felgyógyultam és először sétálni mehettem, arra kértem enyéimet, engedjenek egyedül menni. És kimentem az én forráshoz s az évszázados tölgy alatt elmerengtem az én boldogtalanságom fölött.

Egyszerre lódobogást hallottam. Szinte ijedten rezzentem össze a vízió láttára, a mely közeledett: az országúton megpillantottam az én ideális szerelmemet, a ki szebben mint valaha, rózsás arcán észbontó mosolylyal, egy hatalmas termetű almásszürke paripa hátán közeledett. De nem vízió volt az, hanem ő maga... és ah, a völegénye, a ki mellette ügetett. Félholtan, megdermedve a rémület által állottam ott a forrás mellett; csak akkor térve magamhoz pillanatra, a mikor Maximilienne reám mosolygott. Én köszöntöttem őt, ő viszonzotta az üdvözetet és tovább lovagolt a völegényével. De néhány lépésnyire megállt; valamit mondott a kísérlőjének, aztán visszafordult.

A mikor hozzám ért, a kezét nyújtotta felém és halkán így szólt:

megfelelőbb újévet, mert ha különben is elmaradott viszonyaink között s a gyorsan fejlődő nemzetek mellett egyik évet a másik után eltaktikázzuk, nemcsak jogos követeléseink reményétől esünk el, hanem azt is elveszítjük, a mink már megvan.

Politikai hírek.

Kolozsvár, decz. 28.

Czafolat. A Bud. Tud. jelenti: A berlini „Lokalanzeiger“ megkérdezett Európa összes államainak politikusai közül néhányat, hogy mit várnak a jövő esztendőből s egyebek között Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek e kérdésre adott válaszát is közli. Illetékes helyről felhatalmaztak bennünket annak a kijelentésére, hogy Hieronymi Károlyhoz ily kérdés nem érkezett, módjában sem volt tehát arra választ adni, legkevésbé felelt volna pedig úgy, mint a hogy az illető lap az ő szájába adta.

A magántisztviselők otthonának felavatása.

Budapest, decz. 27.

A Magántisztviselők Otthona a napokban avatta föl Budapesten a Royal-szálló épületében levő új helyiségeit. Ez alkalommal, — mint arról röviden már megemlékeztünk — az egyesület diszgyűlést tartott, a melyet br. Feilitzsch Ártur képviselőházi alelnök, az egyesület elnöke vezetett. Br. Feilitzsch Ártur elnök — mint most velünk közlik — a következő beszéddel nyitotta meg a diszgyűlést:

Mélyen tisztelt uraim!

Egy gyöngye kis magot vetettünk el körülbelül másfél év előtt, de gondos kézzel szivünk és lelkünk egész melegével ápolva azt, immára tán nem is terebélyes, de erős növénynek indult fával állunk szemben. Nem mondhatom, hogy fennállását már évtizedekre biztosítottuk, de hogyha a gondosság, a mely eddig ápolta, továbbra is megmarad, akkor el fogjuk érni, hogy viharezett, terebélyes fa nő belőle, a melynek, ha mi nem is, legalább utódaink élvezni fogják a gyümölcseit.

A Magántisztviselők Otthona mult évi április hó 26-án alakult meg, körülbelül 450 taggal és ma már mintegy 1300 tagja van. Megalakításának az volt a célja, hogy az addig szakok szerint elkülönített magántisztviselőket összehozza és így együttes, vállvetett munkával az érdekek védelmének kívül mind a társadalomban,

mind az életműködés és együttes munkásság terén kivívja a magántisztviselők karnak őt megillető pozícióját, a melyet e karnak tagjai munkájuknál és intelligenciájuknál fogva már régen kiérdemeltek.

Távol állunk bár a céltól még, de ha a felebaráti szeretet úgy kapcsolja össze a magántisztviselőket, hogy ez az egyesület az összes magántisztviselők igazi otthonává válik, akkor ez a testület hatalmas lesz, integrans része lesz hazánk társadalmi és gazdasági érdek-képviselőinek.

Hálátlanságot követnénk el, ha ez alkalommal nem emlékeznénk meg a Magántisztviselők Orsz. Szövetségéről és a Magántisztviselők Orsz. Nyugdíjgyejesületéről, a mely két testület volt a megteremtője a Magántisztviselők Otthonának.

Tisztelt uraim! En nagyon jól tudom, hogy Önök, az igazi munkásságnak képviselői, a kik az élet minden ágazatában tudásukkal és szorgalmukkal keresik meg a kenyerüket, egyenként, tömörülés nélkül soha sem lettek volna képesek elérni a cél, a melyet maguk elé tűztek.

A cél: egy jogos, igazságos, régen nélkülözött követelmény teljesítése és kell, hogy az a munkásság, a melyet e kar tagjai az ország iparának, kereskedelmének, közgazdaságának terén kifejtene, a társadalom által is kellő méltánylásban részesüljön.

De a cél csak úgy fogjuk elérni, ha hűek maradunk ahhoz a szellemhez, a mely egyesületünk megalakításakor szemünk előtt lebegett, a mely munkásságunkat eddig irányította és a melyet szétfoglaló beszédemben is kifejtettem:

Legyen ez az egyesület minden egyes tagjának igazán szent, meleg otthona, a hol a munka fáradaimait kipihenve, új erőket gyűjthessen, a hol hiányos tudását kiegészítheti és gyarapíthatja, a hol szívének bánatát kionthatja, a hol sebeire gyógyító irt talál, a hol örömet megoszthatja és fokozhatja és a hol a szeretetnek állandó tüze nál melegedhet.

Legyen egyesületünk erős vára a házasszeretnek, a mely iránt minden embernek kötelessége, a melynek megvalósítására a társadalom, maguktól le fognak hullani az Önök munkássága előtt, akkor erős lesz ez a kar és olyan tényező, a melylyel mindenkinek számolnia kell. Az eredményt bizonyítom azzal, hogy Nagy Ferencz ő Meltósága, a kit régtől fogva a magántisztviselők atyjának emlegetnek és Bedő Albert ő Meltósága, a ki az állami tisztviselők szövetségének igazi apostola volt mindig, megjelentek közöttünk és megjelenésükkel első sorban munkásságunk elismerésének adván kifejezést, megerősítik azt a kapcsolatot, a mely kell, hogy a magántisztviselők és a köztisztviselők között meglegyen. Kitiöntető ő Meltóságaik megjelenése, a mely kitiöntető köztünk való időzése az ipar, kereskedelem illusztris képviselőinek is, a kik munkás-

Tisztelt uraim! Széchenyi Istvánnak akartunk haló porában igazságot szolgáltatni, a mikor olyan kaszinót alakítottunk, a milyen az ő nemes lelkének volt ábrándvilága és a milyent az ő életében megvalósítani nem lehetett. A mi Otthonunk nem mulatóhely, hanem segítő, erkölcsi alapon álló testület. Ebben az irányban igyekeztünk vezetni eddig mindig az egyesület és e célnak megfelelően már az első esztendőben különféle intézkedéseket tettünk, a melyek az alapszabályokban körülírt általános társadalmi célokat és érdekeket vannak hivatva szolgálni. Így francia és angol nyelvű tanfolyamot szerveztünk, tíz tudományos felolvasást tartottunk a magyar kereskedelem története, a magyar irodalom története, a magyar kulturhistória, a természettudományok és a szociológia teréről; tudományos könyvtárat rendeztünk be; anyagi erejéhez mérten állástalan magántisztviselőknek pénzbeli segítséget adott az egyesület; megalakítottuk a magántisztviselők mensáját és tagjainak különféle kedvezményeket biztosítottunk. A folyó évben többek között az egyesület kibővítette a tanfolyamokat, megugyobbította könyvtárát és a társadalmi kérdések megvitatására havonként legalább egyszer tartandó tagértekezleteket szervezett, a melyeknek sorát ez ünnepélyes felavatással nyitja meg. A tagértekezleteken egyebek között az állástalanság esetére való biztosítás kérdését, a kereskedelmi szakoktatás reformjának a kérdését és több olyan tárgyat, a melyek a magántisztviselők társadalmát közelről érdeklik, fogjuk megvitatni.

En azt hiszem tisztelt uraim, hogyha mi azon nyomon haladunk tovább, a melyen elindultunk, célunkat el fogjuk érni.

Nem a külső társadalomtól kell nekünk várunk a magántisztviselőknek arra a polezra juttatását, a melyet megérdemelnek, hanem igyekeznie kell minden egyesnek, hogy abban a körben, a melybe sorsa helyezte, a melyben mozog és működik, kivívja maga iránt a közbecsülést. És hogyha mindenki ebben az irányban fog működni, akkor azok a válaszfalak, a melyek mesterségesen emelt a társadalom, maguktól le fognak hullani az Önök munkássága előtt, akkor erős lesz ez a kar és olyan tényező, a melylyel mindenkinek számolnia kell. Az eredményt bizonyítom azzal, hogy Nagy Ferencz ő Meltósága, a kit régtől fogva a magántisztviselők atyjának emlegetnek és Bedő Albert ő Meltósága, a ki az állami tisztviselők szövetségének igazi apostola volt mindig, megjelentek közöttünk és megjelenésükkel első sorban munkásságunk elismerésének adván kifejezést, megerősítik azt a kapcsolatot, a mely kell, hogy a magántisztviselők és a köztisztviselők között meglegyen. Kitiöntető ő Meltóságaik megjelenése, a mely kitiöntető köztünk való időzése az ipar, kereskedelem illusztris képviselőinek is, a kik munkás-

— Bocsásson meg, ha öntudatlanul fájdalmat okoztam önnek... Higye el, az ön szenvedése nekem is szenvedést okozott.

En egy szót sem szólottam, de gondolkodni is alig voltam képes, a mikor az ő hangját meghallottam.

— Vigasztalódjék — folytatta aztán — boldog lesz ön még ez életben...

— Ah, számomra csak egy boldogság létezett volna — feleltem.

— Ki tudja? ... Ki tudja? ... — sugta ő és még utolsó mosolyt vetve reám, ellovagolt ismét a vőlegényéhez.

Nem tudom, mi hatott reám; de a mikor abban a pillanatban őt távozni láttam, úgy éreztem, mintha az idő futna előttem. Félig behunyám a szemeimet, hogy álmódózzam és akkor olyan hangulat vett erőt rajtam, mintha hosszú évek repülnének el száguldvá a fejem fölött és én abban a másik időszakban boldogan ölelném a keblekre imádoztamat...

Multak az évek. Kivándoroltam messze idegenbe. A mexikói ezüstbányákban reám mosolygott a szerencse és milliómossá tett. De mit használtak nekem e milliók, régi boldogtalanságomat nem tudták elmulasztani, ott nehezedt az állandóan a lelkemen, mint a teher, a melyet megszoktunk; de a mely alatt mégis gőryedünk.

A mint egy tavaszi estén a pálmás kertemben ültem és a tropikus ég miriadnyi fényes csillaga alatt a néma táj csodálatába merültem, hirtelen lódobogást véltem hallani. Már régen elfakult az az ifjúkori kép az emlékemben, de ezen az estén élénkebben, mint valaha, felmerült újra előttem a vízió. Igen; egészen tisztán láttam a képet; Maximilienne lovas alakját... messze volt tőlem, de a távolból is mosolyogva nézett felém és intett nekem, hogy kövessem őt, jöjjenek hozzá...

A hallucináció csak pillanatokig tartott, de annyira hatott reám, hogy napokig nem voltam képes leszállítani a kedélyemet. Valami unszolt, hajszolt, hogy hagyjam ott a vad idegen világot és térjek vissza a hazámba.

S ezt meg is tettem. Egész utam a tengeren át lázáalomnak tűnt előttem. Szerettem volna repülni és oly lassunak láttam a hajót, hogy az idegességtől néha az Oczeánba akartam vetni magam. Hanem, a mikor Bordeauxban kikötöttünk, a reményeim egyszerre elpárologtak. Minő botor is vagyok, gondoltam magamban; hiszen tizenhét év mult el azóta, hogy a hazától elszakadtam. Hol találom meg azokat a régi embereket? hol lehet már az, a kit szerettem hajdanában?...

És immár kedvem lett volna visszafordulni ismét. Nem mertem felkeresni azt, a kinek látatása végett átjöttem a tengereken. Csak azt

az én vén tölgyfámat és a patakot kívántam látni a hová emlékeim fűznek.

Épen alkonyodott az augusztusi nap, a mikor a falum határát elértem és lekanyarodtam a patakhoz az országuton. A százados tölgy, a kis viz, az országut és az egész táj olyan volt, mintha csak tegnap hagytam volna el. A viszontlátás, az édes szülőföld viszontlátása könyekig megindított engem. Leültem oda a viz mellé és elmerengve néztem körül, a mikor egyszerre hevesen megdobbant a szívem: lódobogást hallottam közeledni. Az országut porából pedig kivált egy almásszürke paripa, azon egy hölgy... Csaknem felkiáltottam: a hölgy, egy fiatal leány, szakasztott mása volt az én Maximilienne-mnek...

Talán fölösleges magyaráznom önöknek, hogy ez a fiatal leány az én régi ideálmomnak a leánya volt, mert az anyja már tizennégy év óta halott volt. Minő titokzatos véletlen folytán jött ő épen akkor hozzám a patak mellé! Miért érezte, hogy ezt az idegent, a kit ő sosem látott előbb, szeretnie kell! Mert érezte, hiszen a mosolya, barátságos köszöntése több volt a sablonos üdvözlétnél.

A mi engem illet, én nem kételkedem; ez annak a másiknak az akaratára történt így és én áldom azt a másikat, mert ma én vagyok a legboldogabb férj a világon.

ságunk iránt érdeklődést tanusítanak. Fájdalommal jelentem, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő Nagyméltósága és államtitkárja csakis hivatalos elfoglaltságuk miatt nem jelenhettek meg, különben őket is üdvözölhetnénk körünkben. Méltóztassék úgy venni, mintha itt volnának, mert meg vagyok győződve, hogy szellemileg velünk vannak és hogy a kitűztető kapcsolatot a valószínűségben is létesíteni fogják. Távollétükben is üdvözölöm őket, mint egyesületünk jövőbeli jóakaróit.

Végül pedig arra kérem az egyesület tagjait, hogy hazaszeretettel, a királyhűség igaz melegével, lángoló szeretettel szívükben tartsanak ki az egyesület mellett! Abban a tudatban, hogy becsületes munkával élték érnk, van szerencsém e diszgyűlést megnyitni.

A hallgatóság zajos és hosszantartó tapssal fogadta br. Feilitzsch elnök tartalmas, szép beszédét.

Ezután Fischer Árpád főtitkár mondott ünnepi beszédet s végül a beérkezett nagyszámú üdvözlőtáviratok és levelek felolvasása után br. Feilitzsch Árpád elnök rövid záróbeszédével a diszgyűlést véget ért.

A diszgyűlés után 200 terítékű bankett volt, melyen az első felköszöntőt br. Feilitzsch elnök mondotta a királyra. Majd Kreutzer Lipót, a magántisztviselők országos szövetségének főtitkára, Szerényi József min. tanácsos és mások mondtak felköszöntőt.

A városi választások.

Kolozsvár, decz. 28.

A választó polgárság szokatlanul nagy érdeklődése mellett folytak le tegnap a városi képviselőválasztások. Ezt az érdeklődést azonban nem úgy kell érteni, hogy elvi meggyőződések, a városi közérdek vagy hát legalább pártpolitikai érdek hozta mozgásba a választóknak akkora tömegét, a milyent csak országgyűlési képviselő-választásoknál szoktunk látni. Oh nem! Elvi szempontok és a közérdek meglehetősen alárendelt szerepet vittek a tegnapi választásnál. A politikai pártok jelöltjein kívül kisebb csoportok kandidátusainak és önjelölteknek egész sokasága versengett széleskörű akcióval és nagy kitartással a választók bizalmáért; és ez a tömeges kereslet egyszerűen személyes jellegűvé tette a választást. Háttérbe szorultak a pártok és még sokkal hátrább a városatyai mandátum értékének illő megbecsülése. E helyett többnyire *privát-szíveségek* végzésével töltötték el a tegnapi napot az otthonukból kizavart választók. Mindvégig nagy volt a sürgés-forgás a választási helyiségek körül és élénken folyt a kapacitáció; de főként *egyes* jelöltek érdekében. Soha akkora operációkat nem hajtottak végre pártok listáin, mint tegnap; és e tekintetben legtöbbet szenvedett épen a függetlenségi Kossuth-párt, mely megakadályozta a pártközi megegyezést és csakis saját lobogója alatt kívánt harczba menni.

Ebben a kavardásban, általános zűrzavarban, melyben egy csomó privátérdek kerekedett felül és küzdött az érvenyesülésért, — érzékeny veszteségeket kellett szenvednie a szabadelvűpártnak is. Mindazonáltal konstatálhatjuk, hogy azok közül, a kik listáinkon szerepeltek, tizenketten kerültek ki jelentékeny győzelemmel a választási harczból és sok szavazatot nyert azoknak is legtöbbje, a kik jelöltjeink közül — őszinte sajnálatunkra és a városi érdek kárára — ez alkalommal kisebbségben maradtak.

Nem akarunk most bővebben foglal-

kozni a tegnapi választás komoly tanulságaival, melyekből okulhat minden tényszerű, a kinek szerepe van Kolozsvár ügyeinek intézésében; és okulhatnak e tanulságokból főként a politikai pártok, kik közül a szabadelvűpárt a jelen esetben is hajlandó volt kikapcsolni egy tisztán városi közügyből a kizárólag pártpolitikai szempontokat.

A kolozsvári négy kerületben tegnap lefolyt választásokról a következő tudósításokat adjuk:

I. kerület.

Az első kerületi választás a városi Vigadó nagytermében ment végbe. Reggel 9 órakor nyitotta meg a választást Kiss Sándor keresk. akadémiai igazgató, választási elnök. Helyettes elnök volt Tanács József gyógyszerész. Bizalmi férfiak: Polcz Rezső, Tompos Ignác, Rohonczy Lajos, László Gyula; pótagok: Rappaport Mór és Sarkadi Mihály. Rendőrségi kiküldött Kossa Elemér dr. bűnügyi alkapitány.

A választás a legnagyobb esendben és rendben folyt mindvégig. Kezdetben meglehetősen lauhán folyt a szavazás, úgy, hogy 10 óráig alig ötven szavazat gyűlt az urnába. Később mind sűrűbb és sűrűbb egymásutánban jöttek a választók, kik a sok különböző pártok szavazólapjairól válogathatták — véleményük szerint — a legérdekesebbeket. Kezdetben a függetlenségi párt volt előnyben, délután azonban hirtelen megváltozott a helyzet képe, főleg a Monostorról jött szavazatokkal, kik — vagy százan — tisztán hagyott szabadelvű névsorral szavaztak. A vén Redout nagytermét különben semmi nagyobb élénkség nem verte fel. A bizalmi férfiak mögött, kik fáradságos türelemmel és fölös buzgalommal jegyeztettek és érdeklődtek minden iránt, alig tizen csoportosultak, kik aztán rendületlenül kitartottak a szavazás végeig. Élénkebb pontjai voltak a napnak a választás megkezdésén kívül a monostoriak levetkőzése, délután négy órakor a szavazás berekesztése. Beadtak összesen 495 szavazatot. Este nyolcz órakor az urna és választásvezetők körül mind többen és többen csoportosultak, kik önkéntes buzgalommal számították a voksokat, jegyeztettek. Már egynegyed 9 órakor körülbelül lehetett tudni az eredményt. Kiss Sándor 276, Csipkés Károly 253, Tanács József 238, Hevesy József 211 és Nagy Dezső 209 szavazattal már számíthattak a kommunális tagságra. Alig 10 perc multán majdnem tisztán állott a szavazás eredménye. Fél 9 órára bevégezték a szavazó-czédulák számbavételét, Kiss Sándor elnök $\frac{3}{4}$ 9 órakor hirdette ki a szavazás eredményét. E szerint az első kerületben városi törvényhatósági tagok lettek:

Kiss Sándor	295
Dr. Csipkés Károly	272
Tanács József	256
Hevesy József	223
Nagy Dezső	219
Somodi István	203
Nagy János	193

szavazattal.

Tekintélyesebb számú szavazatokat kaptak még az *ötvenkilenc* jelölt és az összesen beadott 495 szavazat közül: Benel János 176, Boross György 163, Csornyánszky Lajos 158, Békassy Károly 142, Lengyel Károly 134, Kolin István 125, Nagy Gábor 89, Apáthy István 82, Pétefi Zsigmond 70, Schwarz Miksa 58, stb. stb.

A választási eredmény felolvasása után Székula Ákos, a kerületi intéző-bizottság elnöke mondott meleg hangon hálás köszönetet a választás elnökének és alelnökének a választás helyes és tapintatos vezetéseért. A választás az első kerületben az elnök, a bizalmi férfiak és a megválasztottak éltetésével 9 óra után pár perccel ért véget.

II. kerület.

Sokkal élénkebb volt a második kerület választásainak színhelye és annak környéke. A lutheránus elemi iskola szűk szobájába gyűltek össze a kerület polgárai, leadni szavazatukat. Az iskola udvarán már jóval a választás megke-

dése előtt megjelentek a különböző pártok szavazólapjait tartó kortesek s szelid szóval, kapacitálással, ajánlgatással fogadták az érkező szavazópolgárokat. Már sűrűen forogtak közkézen a fehér lapok és szólt a gáncs, dicséret, magasztalás a jelöltek körül, midőn a választó-bizottság megérkezett. A választást Székely Ákos dr., elnök reggel 9 órakor nyitotta meg. Helyettes elnök: Ferenczy Dezső. Bizalmi férfiak voltak: Perczely Nándor, Turchányi Gyula, Csoma Ignác és Hofner Márkus. A rendőrséget Pataky Sándor alkapitány képviselte. A választási helyiség folyvást tele volt érdeklődőkkel, kik mindvégig esodálatos lankadatlansággal figyelték a választás menetét. Az iskola udvarán sem hagyott fel ezalatt a sürgés-forgás, zsivaj és eleveség, mely a délutáni órákban mind magasabbra emelkedett s végül tetőfokát érte el a szavazatok összeolvasásának megkezdésekor, délután 4 órakor.

Beadatott összesen 437 szavazat.

Pokoli hőség, fojtó fülledtség töltötte meg a kis termet, melyben ember-ember hátán tolongott, mikor a szavazatok összeolvasásának vége közeledett.

Esti fél 10 órakor hirdette ki Székely Ákos elnök az eredményt, mely szerint megválasztott törvényhatósági bizottsági tag lett:

Dr. Várady Aurél	273
Dr. Apáthy István	248
Dr. Tutsek Sándor	239
Gámán Zsigmond	212
Zágoni Szabó Mihály	180
Havas Lázár	179
Dr. Kecskeméthy István	139
Tokaji László	133

szavazattal.

A megválasztottak hat évig lesznek tagjai a városi kommunitásnak, kivéven Tokaji Lászlót, kit az elhunyt Kondász Dániel helyébe választottak meg három évre. A megválasztottakon kívül nagyobb szavazatokat kaptak még: dr. Kádár János 123, Szilágyi György 123, dr. Székely Ákos 121, Turchányi Gyula 103, Hunyadi Lajos 98, Herczeg Jenő 94, Magyar Mihály 93 stb. stb.

III. kerület.

A választási mérközés tán egyik kerületben sem zajlott le oly élénk hullámmással, mint a harmadikban, hol a városháza közgyűlési terem volt a választás színhelye. Már a kora délelőtti órákban nagy számmal vonultak föl a választók, népes csoportok verődtek össze a városháza előtti téren, a boltos kapualjban és megindult a kapacitáció minden párton. Az ujonnan érkezőket barátságos, mosolygó arcok fogadták és kínálták őket felül is erősen — szavazóczédulával. A gyalogjáró mellett ott állottak a nemzeti szín szalagos kocsik, melyek sűrűn robogtak szét minden irányban, udvarias készséggel szállítván az ellenzéki szavazókat. Majd kipirult arczezal, csillogó szemekkel izgalmasan érkezett egy-egy pártvezető a másik kerületekből is körültekinteni, hogy mint áll a dolog ebben a kerületben. De a tájékozódás volt a lehető legnehezebb dolog itt, a hol temérdek szavazólista forgott közkézen s még több volt a jelölt, a ki saját vállalkozásából járta a voksot adó forumot.

Mig lent mozgalmas nyugtalansággal folyt a kapacitáció és ajánlgatás, oda fönn a teremben zavartalan nyugalommal és szép renddel ment a szavazás. A városi törvényhatóság részéről kiküldött választási elnök Biró János pontban délelőtt 9 órakor nyitotta meg a választást. Helyettes elnök dr. Mihály József ügyvéd volt. Bizalmi férfiakként: dr. Issekutz Hugó, dr. Balogh Károly, dr. Papp József, Bittó Rezső szerepeltek, személyazonosság igazolására: Jelen M. József ker. kapitány és Várady Pál ker. jegyző voltak kiküldve. A rendfentartásra Szabó József alkapitány ügyelt.

A szavazás elég gyors tempóban folyt. Déliben már 200-ra ment a beadott szavazatok száma. A délután is zavartalanul folyt a szavazás, mig pontban 4 órakor Biró János elnök a szavazást berekesztette. Beadtak összesen 449 szavazatot. Az összeszámlálás és jegyzékre vétel fél 9 óráig eltartott, a mikor dr. Mihály József helyettes elnök kihirdette a választás eredmé-

nyét, mely szerint a választandó 7 törvényhatósági bizottsági tagul megválasztattak.

Dr. Óváry Elemér	219
Dr. Papp József	217
Balogh Károly	202
Szilágyi Lajos	201
Merza Gyula	192
Diószeghy Mihály	154
Dr. Menyhárt Gáspár	150

A megválasztottakon kívül legtöbb szavazatot kaptak még: Weisz József dr. 134, dr. Scheits Vilmos 103, Löbli Mihály 133, Hubay Károly 108, Sárkány Lajos 88, Bréda Ferencz 114, Simonffy István 66, dr. Posta Béla 81, Szilágyi György 85, Burger Frigyes 80.

IV. kerület.

A város legnépesebb kerületében, a hidelvei és kétvízközi városrészeket magában foglaló IV. kerületben a választás kifogástalan rendben, igazi komolysággal, a legkisebb zavaró incidens nélkül folyt le. A különféle pártok mérközése itt is sokfelé osztotta a választókat s száma nem volt a keringő listáknak, a legkülönbözőbb kombinációknak. Az érdeklődés nagy arányokat öltött, a szavazók nagy számban járultak az urna elé. Ebben a kerületben tartották sokan erősnek a szociálisták pártját és eleintén biztak is legalább egy jelöltjüknek győzelmében. A szavazók között csakugyan sűrűn lehetett látni a vörös szalagos szociálista intézők tevékenykedését.

A választás színhelye a Torna-vivóda helyisége volt. Az előtte levő teret sűrűn lepte el a délelőtti folyamán a választó és érdeklődő közönség, mely egész nap folyamán kintartott és népes csoportokban várta a választás eredményét.

A választást vezető elnök Pollák Lajos máv. felügyelő volt; helyettes elnök Silyom János tanár. Bizalmi férfiak: Balogh János, Béres János, Kőnczey Imre és dr. Schwarcz Miksa voltak. Póttagok: Deresényi Béla és Perédy Lajos. Hatósági kiküldöttek: a kétvízközi városrészről: Philippi Gyula a hidelvei városrészről: Laffner József kerületi kapitányok.

A rend fentartására Tussai Gábor alkapitány ügyelt.

A szavazás pontban 9 órakor vette kezdetét. Gyors egymásutánban folyt a szavazatok beadása. A hat párton kívül, a melyeknek szavazólapjai cirkuláltak, számos önjelölt igyekezett betoldatni nevét a listák valamelyikébe. Nagy élénkség, lüktető elelenség volt a Tornavivóda előtti téren, robogtak a kocsik, intező férfiak jöttek-mentek s a választók egész halom szavazó-cédulával indultak befelé, utközben válogatva, korrigálva a listák nevei közt.

De azért akadálytalanul folyt a szavazás. Semmiféle rendzavarásnak nyoma sem volt. Már délben elérte a szavazatok száma a 400-at. Délután 3/4 órakor figyelmeztette Pollák elnök a választókat, hogy törvény szerint 4 órakor a szavazást be fogja rekeszteni.

Négy órakor az elnök a választó közönség előtt a termet elzáratta s a szavazólapok összeszámlálása következett. Összesen 823 szavazólapot adtak le. Valaki azonban tévedésből egy felhívást dobott be az urnába és így csak 822 érvényes szavazat maradt.

A szavazatok számbavétele ismét a nyílánosság előtt ment végbe. Sok időbe került, míg a bizottság elkészülhetett vele. Éjfél 12 órakor még folyt a számbavétel. Rendkívül sok jelölt neve került elő a lapokról, alig győzték a jegyzők jegyezni. A szociálisták jelöltjeinek szavazatait azonban csakhamar kétszeresen meghaladták a többiek szavazatszámai. A sok szavazat különben nagyon megoszlott a teméntelen sok név között, úgy, hogy 2 vagy 3 szavazattal szereplők is számosan kerültek a jegyzőkönyvbe.

Fél 1 órakor hirdette ki Pollák Lajos választási elnök az eredményt.

E szerint a 7 bizottsági tagsági helyre megválasztattak:

Pollák Lajos	424
Pál György	417
Koleszár Sándor	303
Böhm Mihály	302
Kőnczey Imre	285
Smiel Dávid	273
Hirschfeld Károly	271

Ezekon kívül tekintélyes számu szavazatokat kaptak még: Török Sándor 257, Sipos Károly 257, Szilágyi István 223, Vuchetich Sándor 148, Hosszu Jenő 149, Herczeg Lajos 158, Donogin Gerő 135, Akeszmann Albert 166, Elek Gyula 135, dr. Schwarcz Miksa 158.

Végül Pollák Lajos elnök köszönetet mondott a választóknak a tanusított szép rendért és a közreműködött bizottsági tagoknak az odaadó fáradozásért. A közönség, mely a késő éji órákig is rendkívül nagy számban volt jelen, megjelenezve az elnököt, nyugodtan oszlott szét.

H I R E K.

Kolozsvár, decz. 28.

— **Előfizetést nyitunk a „Magyar Polgár” huszonhetedik évfolyamára. Legjobb erőnkkel igyekszünk eleget tenni az igényeknek, melyeket az erdélyrészi közönség lapunkhoz fűz és nem fogunk kimélni sem munkát, sem áldozatot, hogy ezeket az igényeket minél teljesebb mértékben kielégítsük.**

A kiadóhivatal kéri az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését.

Előfizetési árak:

Egész évre	28 K.
Fél évre	14 K.
Negyed évre	7 K.
Egy hónapra	2 K. 40 f.

— **A miniszterelnök átutazása.** Gróf Tisza István miniszterelnök, ki a karácsonyi ünnepeket tudvalevőleg sógoránál: gr. Bethlen Pál főispánnál Beszterczén töltötte, — tegnap utazott vissza Budapestre. A miniszterelnök a szamosvölgyi vasút kőbányánál, mely tegnap este 7 ó. 16 perczkor indult Beszterczéről, 10 ó. 33 perczkor érkezett Kolozsvárra, a hol szalonkocsiját a 11 ó. 10 perczkor induló gyorsvonathoz kapcsolták. Gróf Tisza miniszterelnök ma reggel érkezett Budapestre.

— **Hegedüs Sándor az ügyvédi kamarához.** Hegedüs Sándor orsz. képviselő az újv alkalmából a következő üdvözlő levelet intézte Dobál Antal ügyvédi kamarai elnökhöz:

Nagyságos Elnök ur! Az ügyvédi kamarának — kérem — tolmácsolja újévi szerencsekívánataimat. Áldást és szerencsét kíván annak minden tagjára

Budapest, 1903. decz. 21.

Igaz hívők

Hegedüs Sándor.

— **Karácsonyi ünnepek.** A kedves, vigásos karácsonyi ünnepek immár lezajlottak. A karácsony hozott magával sok örömet, békét, vigasztalást a ragyogó fényárban úszó karácsonyfa körül hangos, szivből fakadó gyermek kacaját. Csak egy maradt el: a fehér hó. De hogy ebben se legyen hiány, — ha későn is — karácsony utolsó éjjelén megnyitlak a felhők s sok millió-millió hópehely szállingózott le onnan a földre s most már puha finom fehér réteg borít el mindent.

A karácsonyi ünnepek napjain a különböző hitfelekezeteknek templomaiban ünnepélyes isteni tiszteletek tartattak, melyek mindenütt nagyszámu ájtatoskodó közönség jelenlétében folytak le. Ünnepe első napján a Mátyás király-téri r. kath. főplébánia-templomban az ünnepi mise reggel 9 órakor vette kezdetét, melyet fényes papi segédlettel Biró Béla apátplebános mondott, s mise után ugyancsak ő tartott alkalmi szent beszédet. Mise alatt a Kolozsvári Dalkör adott elő változatos egyházi énekdarabokat. A

kegyesrendiek templomában a misét nagy papi segédlettel Kazár Ferencz házfőnök mondta s a növendékpapok kardala énekelt. A minoritáknál Kőlte Dániel, a Szentpéteri-templomban dr. Szekeres József plebános mondták a misét, ez utóbbi a mise bevégeztével szent beszédet is tartott.

Az ev. reformátusok belfarkas-utcai templomában Hercpei Gergely mondta a beszédet s dr. Bartók György püspök az imát; a külnygyar utcai templomban a beszédet Irsay I. József tartotta, a Ferencz József-uti templomban Molnár Lőrincz prédikált. Az unitáriusoknál Csifó Salamon, az ágostai lutheránusok templomában Grätz Mór első pap tartottak ünnepi beszédeket. Mindenik felekezet templomában a hívők nagy számban voltak együtt s ájtatoskodva vettek részt az ünnepi isteni tiszteleteken.

— **Karácsonyfa ünnepek.** A Szent Antal kolozsvári gyermekmenházban karácsony másodnapján délután megható ünnepet rendezett az ott elhelyezett 57 árvagyermek részére a menház vezetősége. Az intézet egyik termében volt felállítva a gazdagon megrakott karácsonyfa, s körülötte a jószívű emberek adományaiból beszerzett ajándéktárgyak. A gyermekek először imát mondtak, majd alkalmi verseket szavaltak és karácsonyi dalokat énekelték. Ezután kiosztották nekik az ajándéktárgyakat. Mindenkit mélyen megható jelenet volt, látni a szegény árvák örömtől sugárzó arczeit. Később a gazdagon terített asztalokhoz ültették a kisdedekeket, a kik jóízűen fogyasztották el az ozsannájukat. A kedves ünnepen igen nagyszámu érdeklődő közönség jelent meg, ezek közt gróf Kornis Berta, özv. Perczel Mórné, Pollák Lajosné, Kovács Dezsőné, Bán Antalné urnök, Biró Béla apátplebános Páll István apátkanonok, Pollák Lajos máv. felügyelő stb. Megemlítjük, hogy a vezetőség a jószívű emberek adományaiból fedezte az összes ünnepi szükségletet. — A kolozsvári katolikus tanoncokat védő-egyesület pénteken délután saját helyiségében karácsonyi ünnepet tartott, nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. A tanoncok bebizonyították, hogy a vallás-erkölesi, hazafias és művelődési czélt, mit az otthon el akar érni, híven követik. Együttal hálás köszönetüket fejezik ki mindazoknak, kik kegyes ajándékaikkal mindeniknek örömet szereztek, nemkülönben azoknak, kik az ünnepet fáradozásukkal lehetővé tették, kik közül kiválnak Zalányi Ida urhölgy, Bálint Vilmos és dr. Szekeres József.

A kolozsvári egyetemi elme- és ideggyógyító-intézetben ez évben is megható szép karácsony estét rendezett az intézet igazgatósága az ápolt betegeknek. Szépen földiszített karácsonyfát állítottak föl számukra az intézet egyik termében, hol este az összes betegek összegyűlekeztek és lelket kedélyt frissítő örömmel fogadták azokat az ajándékokat, melyek föl voltak halmozva a karácsonyfán. Jutott mindegyiküknek. A szeretet mindent átfogó mindent enyhítő szent lelke éreztette e szegény betegekkel is varázsos hatását. Sokan megindulva hálálkodva mondtak köszönetet, voltak a kik formális beszédeket is tartottak az ünnepi hangulatban.

— **Eljegyzések.** Kedves, szép családi ünnepély volt karácsony előestéjén Kiss Sándor, a kolozsvári kereskedelmi akadémia érdemes igazgatójának házánál. Nevelt leányát, Csiky Iduskát ez estén jegyezte el Strohoffer Lajos, az 51. gyalogezred főhadnagya. A szülőknek és az ifjú jegyespárnak számosan fejezték ki szerencsekívánataikat, melyekhez a magunkét is csatoljuk.

Reich Ernő bankhivatalnok, a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank váltóosztályának vezetője, a mult héten tartotta eljegyzését Márk Mariska kisasszonynyal, Anák Ferencz nyug. városi adóhivatali főnök leányával.

Végh Etelkát Kolozsvárról eljegyezte Antal Miklós Nagyenyedről.

— **A zenekonzervatorium közgyűlése.** A kolozsvári zenekonzervatorium tegnap délelőtti tartotta meg évi rendes közgyűlését az intézet helyiségében. A közgyűlésen gr. Beldi

Ákos főispán, a konzervatorium lelkes és buzgó elnöke vezette. A tagok szép számmal voltak jelen és élénk érdeklődést tanúsítottak a folyton fejlődő művészeti intézet ügyei iránt.

Gr. Béli Ákos elnök rövid megnyitója után dr. Csengery János titkár tette meg évi jelentését, melyben az intézetnek úgy a zeneoktatás, mint egyéb művészeti törekvések terén való öröndetes előrehaladásáról számolt be. A tanítványok száma évről-évre gyarapszik, a zene-művelés, hangversenyek tekintetében is fokozódó tevékenység és szép eredmények tapasztalhatók. Végül hálás köszönetet mondott úgy a közoktatásiügyi kormányzatnak, mint Kolozsvár városának azért az anyagi segélyezésért, melyben az intézetet részesítik.

A közgyűlés köszönettel vette tudomásul a kimerítő titkári jelentést.

Welser Lajos és dr. Ruzicska Béla pénztár-vizsgálók jelentése alapján megadja a közgyűlés a fölmentvényt Hevesi Ignác pénztárosnak, ki nek buzgó és példás működéséért köszönetet szavaznak.

Farkas Ödön igazgató előterjesztésére a közgyűlés változatlanul elfogadta a jövő évi költségvetést.

Az elnök jelentette ezután a tisztikar lemondását és felhívta a közgyűlést tisztújítás megkezdésére.

Dr. Udránszky László választmányi tag a közgyűlés méltányoló elismerését és meleg köszönetét tolmácsolja a tisztikarnak odaadott működésükért is indítványozza, hogy a közgyűlés a lemondott tisztikart újra válassza meg, a mit a közgyűlés egyhangú helyesléssel fogadott. E szerint közfelkiáltással egyhangulag megválasztva a tisztikar újra a következőleg alakult meg:

Elnök: gr. Béli Ákos, alelnök: br. Feilitzsch Arthur, titkár: dr. Csengery János, pénztáros: Hevesi Ignác, gazda: Gáman Dezső.

Választmányi tagok lettek: dr. Lőte József, dr. Udránszky László, dr. Hőncz Kálmán, dr. Ruzicska Béla, dr. Szádeczky Gyula, dr. Scheitz Vilmos, Kovács Kálmán, dr. Gáman József, id. Tariczky Ferencz, Böhm Mihály, Boer Gergely, Welser Lajos, Seprődy János, Török Sándor, Csermák Gyula.

Ezután gr. Béli Ákos elnök részvételtjes, meleg hangon emlékezett meg id. Ábrányi Kornélról, a magyar zeneművészet nagyérdemű jelesének elhunytáról, kiemelve a hosszú időn át vonuló nagy és eredményes tevékenységet, mely az elhunyt veterán zeneköltőnk működését felejthetlenné teszi a magyar zene történetében. Indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvében örökíti meg id. Ábrányi Kornél emlékét és az özvegynek a jegyzőkönyvi kivonat megküldésével fejezi ki őszinte részvétét.

Végül az elnök köszönetet mondva az igazgatónak és a tanári testületnek buzgó, szakavatott és eredményes működésükért, a közgyűlést a tagok éljenzése közt zárta be.

Nemes Bálint gróf megrázó esete. Folyó hó 23-dikán érkezett haza Hidvégre a szomorú véget ért Nemes Bálint gróf londoni útjából. Utolsó út, szomorú út!

Koporsóját a családi kápolnában helyezték ravatalra, melyet a rokonok, ismerősök, jó barátok, testületek a koszoruk egész özönével borítottak el.

Különösen meglepő volt az a mély részvét, mely Angliából nyilatkozott meg a jobb sorsra érdemes fiatal gróf iránt.

Idegenben szerzett barátai, a cambridgei egyetemen s külön a hallgatók részéről koporsójára érkezett virágtenger tanubizonyossága annak, hogy Nemes Bálint gróf külföldön is meg tudta nyerni magának a legjobbak szeretetét szerény, komoly magaviseletével, rokonszenves, közvetlen egyéniségével.

Mert teljesen alaptalan a fővárosi hírlapoknak az a többször ismételt híre, hogy az ifjú gróf ott magára hagyatva elkapatta magát s szerencsétlen halálát tulköltekezéseivel szerzett adóságai okozták.

Felügyelője értesítéseiből, az intézet rektorának leveléből s Cambridgeből temetésére lejjött

barátainak előadásából minden kétséget kizárólag meg lehet állapítani, hogy ezek a híradások nagyrészt légből kapottak, másfelől pedig az ifjú gróf félrevezető kijelentéseinek alapszanak.

Az internátus rektora ugyanis, nyolcz nappal a szerencsétlenség megtörténte után, ezeket írta a mélyen sujtott apának:

Méltóságos Gróf Ur!

Kegyes becsületéért esedezünk, hogy annyi fájdalmat okozó sürgönyöm után ilyen későre küldök részletes tudósítást.

Állásom s Méltóságodnak belénk helyezett bizalma szigorú kötelességemmé tették, hogy tőlünk telhető gondossággal keressem kedves gyermeke végzetes tettének okát.

Erre vonatkozólag hosszas utánjárásunk után is csak annyit írhatok Méltóságodnak, hogy előttünk teljesen érthetetlen az egész eset.

Az ifjú gróf rövid ittléte alatt a legszolidabb életmódot folytatta, példás magaviselete mindnyájunk meglepődésével találkozott, buzgó szorgalmával pedig elárulta, hogy teljes tudatával birt idejövetele céljának.

Mindezek mellett a szerencsétlenség első pillanatában, mivel engedélyünkkel néha el látogatott a löversenyekre, azt gondoltuk, hogy ott tán játszva sokat veszített s ez adta kezébe a gyilkos fegyvert. E végből illetékes helyen körülményesen puhatólótunk s annak eredményeként Méltóságod teljes megnyugtatóására leghatározottabban állíthatom, hogy a fiatal gróf soha nem is játszott s pár ruhaszámlán kívül egyáltalában semmilyen adósságot nem csinált.

Báró Gerliezi és Ambrózy György barátai, kik ügyei rendezésével voltak megbízva, mindezeket megerősítik előadásukkal.

Valóban ezek után előttünk is teljesen érthetetlen s még rejtelmesebb az ok, melyért a szépményű ifjú mágus maga ellen fordította az átkos fegyvert, hogy halálával mérhetetlen gyászba bocsássa egy boldog családot, mely oly végtelen szerette.

Halandó előtt ennyi a tudható valóság, melyet mi, szerencsénk lévén a mélyen sujtott család belső dolgait körülményesen ismerni, szükségesnek tartottunk közreboesátani nemcsak a méltatlanul meggyanusított ifjú halottért, de az igazság érdekében.

A temetés ünnep szombatján d. e. 10 órakor történt meg Hidvégen, két vármegye képviselőinek jelenlétében. A halottat szívzaggató fájdalmak között a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Álma legyen esendes, emléke áldott!

A sétatéri jégpálya. A sétatéri jégpálya megnyílt, a jég vastagsága átlag 14 centiméter, felülete tükörsima. Tegnapi este szépszámu közönség korecsolyázott villanyfény mellett. A korecsolyázó-egyesület választmánya a jelen évadban, úgy a belépő-jegyek, mint a bérletek árai tetemesen leszállítottak, míg a korecsolyázó közönség részére ugyanazon kényelmet tartja fön. Alkalmas napokra és estére a honvédszenekar van szerződve.

Megtalált pénzesszekrény. Megemlékeztünk arról a vakmerő betörésről, melyet december 22-ére virradólag követtek el ismeretlen tettesek a Magyar-uteza 22-dik számú házban az Országos központi hitelszövetkezet kolozsvári fiókjánál, honnan egy másfél méter magas, egy méter széles nehéz Arnheim-féle szekrényt emeltek el. A nehéz pénzesszekrényt a kolozsi határba szállították, a hol egy idegen kasszakulcsal próbálták kinyitni. Mikor ez nem sikerült, feszítő vasakkal s kalapáccsokkal rongálták meg a szekrény alapját és tetejét s így jutottak csak hozzá a szekrénynek csekély 16 koronát rejtő belsejéhez. A szekrényben levő írásokat, melyek rájuk nézve értéktelen dolgot képeztek, nem bontották. A kolozsi előjáróság már december 25-én értesítette a kolozsvári rendőrséget, hogy egy nagyon megrongált pénzes szekrényt találtak a község határában, mely

körül egyik kolozsvári hitelszövetkezet írásai heverték. A rendőrség tegnap szállíttatta haza a pénzes szekrényt s a nyomozást a vakmerő tettesek kézrekerítésére nagy erélyességgel folytatja.

Az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület decz. 29-én d. u. 5 órakor az anyakönyvi hivatalban választmányi ülést tart.

Halalos elgázolás. Budapestről jelentik: Borzalmas vasuti elgázolás történt tegnap reggel a fővárosban. A Szolnokról Czeglédén keresztül jövő személyvonat, a melyet a 6101. számú mozdony vezetett, tegnap reggel, a mikor a 276. sz. vasuti szelvényénél a gyömrői utra fordult, a 601. sz. sorompós-átjárónál elgázolt egy tejes-kocsist kocsistól, lovastól együtt. A kocsi meghalt, a koci izzé-porrá tört és a gőz-mozdony a lovat is darabokra szaggatta. Az eset részletei a következők: Gémesi József budapesti születésű, 19 éves majoros tegnap kora reggel Kőbányáról hajtott a fővárosba. Előtte hajtott egy másik kocsin a felesége. A mikor a sorompóba értek, a főváros felé törtelő kocsik itt megtorlódtak és gyors egymásutánban hajtottak keresztül a vágányon. Gémesi kocsija éppen akkor ért oda, a mikor Hegedüs Lukács József sorompóőr le akarta eresztetni a sorompót és elkialtotta magát: „Álljanak meg!” Gémesi ennek dacára a lovak közé vágott és gyors vágatásban hajtott át a sorompó alatt. A felesége előtte még elhajtott, de az éppen akkor arra robogó vonat Gémesi kocsiját elkapta. A majoros lezuhant a bakról és nyomban meghalt. A lovat és kocsit a vonat darabokra zuzta. Gémesi holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, a sorompóőr ellen pedig a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Halál a karácsonyfa alatt. Stoffer József vezérőrnagy, a ki a budapesti hadtestparancsnoksághoz van beosztva szolgálatára, csütörtökön, karácsony előestéjén, családjával körében akarta a szeretet ünnepét megülni. Díszes karácsonyfát állíttatott Bécsikapu-uteza 7. számú lakásán, a hol vidáman indult a szent este. De a körlehetetlen sors a vidámság helyébe fájdalmat és gyászt hozott. A tábornok a karácsonyfa alatt hirtelen összerogyott s meghalt. Szívszélhűdés okozta halálát.

Negyven ezer koronás lopás felfedezése. Déváról jelentik: Már egy éve elmúlt annak, hogy Gergelyi Imréné, egy élte-sebb uri asszony arról panaszkodott családjának, hogy 40.000 koronáját, melyet elrejtve tartott, ismeretlen tettes ellopta. Az akkori bejelentésnek a család sem tulajdonított nagyobb jelentőséget, annál kevésbbé, mivel az öreg uri asszony gyakrabban mondott oly dolgokat, melyek arra engedtek következtetni, hogy elméje nem egészen tiszta. Most azután a csendőrség megállapította, hogy a lopást Muntean Mária, az öreg nő volt cselédje követte el. Ugyanis feltűnt az utóbbi időben, hogy a leány, ki cigány származású, feltűnő módon kezd költekezni. Pénzt adott váltótóra kölcsön egyes embereknek, házat, földet vásárolt és egy legénynyel elakarván magát vétetni, ígérte neki, hogy pénz lesz — mint polyva. A csendőrség vállaltára fogta a leányt és bár talált a házkutatás alkalmával nála 7000 korona pénzt és értéket, a leány erősen tagad; a pénz honnan szerzésére pedig azt feleli, hogy egy ismeretlen urtól kapta, ki Kolozsvárt szeretője volt. A csendőrség a leányt letartóztatta.

A dobresti zendülés. A dobresti véres nap hatását még most sem heverték ki a kis román falu lakói. Kajta Flóra, a kit Szűcs csendőr-káplár a korecsolyázó szuronyával megsebesített, szornyú sebébe belehalt. Temetésén ott volt az egész falu, úgy, hogy eleinte újabb zendülés kitörésétől féltek, de a pópá minden meg-szakítás nélkül végezhette a temetést. A vizsgálatot Ember Géza vizsgálóbíró már befejezte. Az első nap 20 embert helyezett vizsgálati fogságba. A további kihallgatások folyamán azonban lényeges terhelő körülmények mindössze hat ember ellen merültek fel. Ez ellen a hat ember ellen a vizsgálati fogságot továbbra is elrendelte, a többit pedig szabadlábra helyezte. Több gyanúsított megugrott a faluból, ezeknek felkutatása a csendőrség feladata lesz. A faluban a csendőrség erejére még huzamosabb ideig szükség lesz. Tíz-tizenkét csendőr még Dobresten marad egy őrmester parancsnoksága alatt.

— **Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Sándor Pál elnöke alatt álló végrehajtó-bizottságának a napokban megindult, az ország egész területére kiterjedő szervezési akciója minden tekintetben sikeresnek ígérkezik. Az ország kétszáz kereskedő-társulatának a szövetséghez való csatlakozása tulnyomó részben már biztosítva van, valamint abbéli hajlandóságuk is, hogy a vidéki kerületeket a központ támogatása mellett megszervezzék. Az egyesülés eszméjének a kereskedő-társulatok részéről való lelkes felkarolása lényegesen megkönnyíti a további akciókat, mert példájuk buzdítólag fog hatni az ország százhuszezer kereskedőjére, a kik különben is már régóta türelmetlenül várják egy oly hatalmas szervezetnek megteremtését, a mely a kereskedelmet minden igazságtalan támadással szemben eredményesen védelmezni tudja és egyengetni képes a kereskedelem boldogulásának útjában álló akadályokat. Az egyesülésnek azon kitűzött célja, hogy az ország kereskedőségének összességét tömörítse, rövidesen meg is fog valósulni.

— **Magyarország a st.-louisi kiállításon.** Az Országos Nemzeti Szövetség legutóbb megtartott igazgató-választmányi ülésében bőven tárgyalták azt a kérdést, hogy Magyarország mily módon vegyen részt az északamerikai St.-Louisban rendezendő világkiállításon. A szövetség az újságokból értesült, hogy a tervezet szerint pusztán iparművészetünkkel és képzőművészetünkkel veszünk részt a kiállításon, mert a nagyobb arányú kiállítás rendezése nagy nehézségekkel járna és nagyobb anyagi áldozatot is követelne. Teljes tudatában van ennek a Szövetség; de mégis igen kíváncsún tartja, hogy a tervezett kiállítást annival megnagyobbítsák, a mennyire azt kereskedelmi érdekeink megkövetelik. A nagyobb anyagi áldozat révén bizonyára létesülne bizonyos anyagi összeköttetés Magyarország és Észak-Amerika között, a mire leginkább ilyen módon lehet kiküldetésünk. Az anyagi érdek mellett erkölcsi szempontból még inkább kíváncsún tartjuk, hogy hazánk méltóképpen legyen képviselve a kiállításon; egyrészt azért, mert ellenkező esetben valószínű csapás sújtaná az északamerikai magyarságot, a melynek száma meghaladja az egy milliót és jelenleg szervezkedik; másrészt pedig azért, hogy Ausztria ne nyombassa el ismét országunkat. Az ülésben Balás Árpád dr. királyi tanácsos indítványára elhatározták, hogy a kiállítás megnagyobbításának ügyében feliratot intéznek Tisza István gróf miniszterelnökhöz, Lukács László pénzügyminiszterhez, Tallián Béla földmívelési miniszterhez, Berzeviczy Albert dr. közoktatási miniszterhez és Hieronymi Károly kereskedelmi miniszterhez.

— **Nép- és vándorkönyvtárak.** A Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa két szabályzatot készített: egyiket a népkönyvtárak, másikat a vándorkönyvtárak kezeléséről. Az előbbi egy könnyen áttekinthető rövidre vont szabályzat, mely inkább a könyvtárak kezelőinek s a könyvtárakat használó olvasó közönségnek szolgál tájékoztatóul; az utóbbi ellenben a nagyközönség számára készült, a mely még kevésbé ismerős a vándorkönyvtárak intézményeinek céljaival, szervezésének módjával és kezelésével. A miniszter mindkét szabályzatot jóváhagyta. Most a papokon, tanítókon, a nép szellemi vezetőin a sor, hogy személyes tekintélyük egész erejével azon legyenek, hogy nép és vándorkönyvtárak szervezése és helyes kezelése által az intézmény minél nagyobb számban életbe lépve, a kultúra ügyét szolgálja.

— **Öngyilkosság a vonaton.** Megrázó módon vetett véget életének egy szerencsétlen fiatal ember a feletti elkeseredésében, hogy Kolozsvárt a gyógyszerész vizsgán megbukott. Schlögl Károly az öngyilkos neve, a ki nemrég állott a vizsgáló bizottság előtt, de nem sikerült a vizsgája. Hazautaztában elkeseredetten beszélt erről utitársainak, a kik egyszer csak arra nyitottak be a fülkéjébe, hogy a kétségbeesett fiatal ember halva van. Az öngyilkost Nagyváradon vették ki a kupéból, a hol Bodor Károly dr. vasuti orvos konstataálta a mérgezést. A holttestet beszállították a nagyváradai boncoló kamarába.

Gyászrovat.

Tokaji János. A nagy időknek egy jeles férfja, a magyarságnak egy hivatott apostola, Tokaji János nyug. marosbogatí ev. ref. lelkész, élete 80-ik évében ma reggel Kolozsvárt meghalt. Az elhunyt részt vett a márciusi mozgalmakban. Jelen volt a kolozsvári Redoutban, az Unio törvénybe iktatásakor. A szabadságharc idején már lelkész volt Maros-Bogáton, a legexponáltabb ponton, hol szerencsés modorával féken tartotta a román nemzetiségűeket. A község, melynek 50 évig volt lekipásztora, sok hasznos intézményt és ujitást köszönhet neki. 1898-ban vonult megérdemelt nyugalomba, pap-társai általános tiszteletétől környezve. Az öreg ur utolsó éveit fiánál, Tokaji Lászlónál töltötte, a hol már évek óta fokozatos bénultság lepte el, míg végre ma reggel meghalt. Holttestét kedden d. u. fél 5 órakor szállítják a marosbogatí családi sírkertbe. Az elhunytat gyászolják: özvegye: Zilahi Kiss Eliz; gyermekei, Tokaji Géza mérnök, Tokaji Sándor tanár, Tokaji László az E. G. E. titkára és neje Deák Etel, Tokaji Erzsébet állami tanítónő, Tokaji Irma férjezett Kuskó Istvánné és három unokája.

TÁVIRATOK.

Az országházról.

Budapest, decz. 28. A képviselőház mai ülésén Jakabffy Imre alelnök elnökölt.

A függetlenségi pártnak és a néppártnak csak nagyon kevés tagja van jelen, míg a szabadelvűpárti képviselők nagy számban jelentek meg.

Elnök jelenti, hogy Fáy István képviselő lemondott a rimaszécsi kerület mandátumáról. Neményi Ábrám elvadász dematája a magyar-horvát pénzügyi egyezményről szóló bizottsági jelentést.

Ezután áttérnek a napirendre.

Szederkényi Nándor elmondja hosszasan záróbeszédét.

Nyíry Sándor honvédelmi miniszter szólalt fel ezután, figyelmeztetve az obstrukciókat az obstrukció meddőségére. Csodálja, hogy a miniszterelnöknek a válságos helyzetet leíró, hatásos beszéde után még mindig folytatják az obstrukciót. Szóló nem akar polemizálni az obstrukciókkal, csupán azért szólal fel, hogy lelkiismeretét megnyugtassa és az utolsó pillanatban felhívja az obstrukciók figyelmét egy fontos dologra.

Eddig ötször történt a sorozás elhalasztása. A legutóbbi sorozás januárius negyedikére tűzött ki. Ez azonban csak akkor történhetne meg, ha ma, vagy legkésőbb holnapig megszavaztatnék az ujonczjavaslat.

Ha ez megvalósulna, akkor az ujonczok olyan időben soroztatnának be, hogy kiképzésük után a bentartott tartalékosokat még a tavasszal gazdasági munkára haza lehetne bocsátani. De ha a sorozást most újból el kell halasztani, akkor ápr. előtt nem történhetik meg a sorozás és így negyven-ezer embert hosszú hónapokra kénytelenek lesznek bentartani. Gondolják meg az obstrukciók, minő bajt okoznak ezzel ezer és ezer családnak.

Mukics Simon beszél ezután polemizálva a honvédelmi miniszterrel.

Mukics Simon beszéde után Rakovszky Istvánra került volna a sor, de Rakovszky nem volt a Házban.

Helyette Kaas Ivor br. kérte a Há-

zat, hogy engedjék beszélni. A Ház azonban erre engedélyt nem adott.

Lovász Márton beszédének holnapra való halasztását kérte, a mibe a Ház beleegyezett.

Ezzel az ülés háromnegyed négy órakor véget ért.

Incidens a képviselőházban.

Budapest, decz. 28. A képviselőház mai ülésén, épen Kaas Ivor felszólalása közben a karnatról egy idős ur lekiáltott az ülésterembe:

— Az Isten és haza nevében kérem az ellenzéket, hagyják abba az obstrukciót!

A teremszolgák hozzásiettek, hogy elnémissák és ki akarták vezetni a teremből. De a fölhevült ember kiszakította magát a szolgák kezéből és ismét lekiáltott:

— Nem hallgatók el! Ez a nemzet gyűlése! Itt joga van minden magyar embernek beszélni.

A szolgák ezután kivezették s bevitték a háznagyi hivatalba, hol igazolta magát. Neve Melyes Belizár fővárosi hivatalnok. Vallomása szerint nagyon elragadta a heve, s azért kiáltott le az ülésterembe.

Elhunyt altábornagy.

Bécs, decz. 28. Latour József altábornagy, belső titkos tanácsos, a néhai Rudolf trónörökös volt nevelője, ma reggel Bécsben meghalt.

Robbanás-katasztrófa.

Budapest, decz. 28. A déltiroli Resinában egy pajta, melyben a tűzijátékokhoz szükséges készleteket készítették, ma felrobbant. A robbanásnál nyolc ember halálát lelte, tizenöt embert életveszélyes sebekkel huztak ki a romok alól.

Havazás.

Budapest, decz. 23. Budapesten ma reggel óta erősen havazik. Az ország számos vidékéről hasonló jelentések érkeznek.

Művészet.

* A színház hírei. A vándorlegény, Eysler nagy operettje holnaptól kezdve még háromszor szerepel a műsoron és pedig egymásután. — Menyecskek. A ma esti bemutatón kívül a héten még egy premiere lesz. Szombaton kerül színre Verő Györgynek a Népszínházban nagy sikert aratott népszínműve, a „Menyecskek”, melynek három kiadása, s külön című darabra oszló részei közül az elsőben „A biróné” ban Károlyi Leó, Étsy Emilia, Kassai, Szakács, Dezséri, Szegő, Várad és Mátrai, a másodikban, a „Márika elmen” címűben Szentgyörgyi, Tompa, Szegő, Mészáros, Laczkó Aranka, Károlyi Leó és Gál Janka, s a harmadikban, a „Menyország”-ban Károlyi Leó, Étsy Emilia, Hegedüs Szeferafin, Szakácsné, Váradiné, Dezséri, Kassai, Somlai, Szegő és Mátrai játszik a főszerepeket. — Sylvester estéjén, azaz esütőrtökön este az előadás 6 órakor fog kezdődni. — Újév napján két előadás lesz és pedig este Almásy rég nem adott népszínműve, „A tót leány” kerül színre Lónyai Piroskával a címszerepben. Egyik érdekessége ennek az előadásnak az lesz, hogy Misót, a tót legényt ezuttal játsza először Kassai. — Délután Hervé bájos zenéjű operettjét, a „Lili”-t adják, Szabó Mariskával a címszerepben.

Heti műsor:

Kedd: A vándorlegény. (b. 84. sz.)
Szerda: A vándorlegény. (b. 85. sz.)
Csütörtök: A vándorlegény. (b. 86. sz.) Kezdeté 6 órakor.
Péntek: (d. u.: Lili.
(este: A tót leány. (b. 87. sz.)
Szombat: Menyecskek. 1-ór. (b. 88. sz.)
Vasárnap (d. u.: A baba.
(este: Menyecskek. (b. 89. sz.)

Irodalom.

**** A „Vasárnapi Ujság“** a legrégebbi s legnagyobb terjedelmű magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, mely a jövő évvel 51-ik évfolyamába lép, évenként *több mint 130* íven s több mint ezer képpel jelen meg, legjellegesebb íróink és művészeink közreműködésével. Állandóan közöl egy magyar és egy külföldi regényt „Regénytár“ mellékletén; ezenkívül elbeszéléseket, költeményeket, ismeretterjesztő s az aktuális eseményeket ismertető közleményeket, nagyobbrészt illusztrálva, legkiválóbb íróinktól.

Mikszáth Kálmán kitűnő íróink, mint főmunkatárs működik a „Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségében s a vele kötött egyezség értelmében kizárólag a „Vasárnapi Ujság“ ba írja nagybeesű szépirodalmi közleményeit: új elbeszéléseit, regényeit, tárczacikkeit.

A „Vasárnapi Ujság“ az idej karácsonyra előfizetőinek nagyszabású, rendkívül diszes kiállítású

ünnepi albumot ad ingyen.

E hat nagy ivre terjedő, színes aranynyomatu borítékkal ellátott album úgy becses tartalmára, mint kiállításának diszére a legjavát adja annak, a mit mai irodalmunk és művészetünk nyújthat.

Az ünnepi album három művészi kivitelű színes képmelléklete: Rákóczi legjobb hiteles arcképe, Mányoky Ádám egykori festménye után, Benczur Gyula „Kedvenceim“ s Margitay Tihamér „A duzzogó huszár“ című festményei.

Az album szépirodalmi része Jókai Mórtól, Mikszáth Kálmántól, Eötvös Károlytól, Bárony Istvántól, Gyarmathy Zsigánéttól, ifj. Korányi Frigyesztől közöl elbeszéléseket. Szabolcska Mihálytól, Endrődi Sándortól, Kosza Andortól, Dalmady Győzöttől, Lampérth Gézáttól, Zempléni Árpádtól, Sajó Sándortól költeményeket és Szász Károly kitűnő műfordítását Milton után. E szépirodalmi közlemények nagyobb része jeles művészeink, Háy Gyula, Kimnach László, Neogrady Antal, Goró Lajos, stb. illusztrációival jelen meg.

Az album nagy része az idej Rákóczi-ünnep alkalmából Rákóczi s a Kurucz-kor emlékének van szentelve. E tárgy czikkeit Thaly Kálmán, Szűdeczky Lajos, Szendrei János s mások írták s nagyszámú eredeti illusztrációkkal vannak díszítve. Ezek közt az eddig kiadatlan, érdekes képek gazdag sorozata található, azon felvételek után, melyeket Szűdeczky Lajos hozott magával konstantinápolyi és rodostói legújabb útjáról.

Ezekon kívül az album még Vámbéry Ármin most készülő emlékirataiból egy érdekes részletet közöl, Marczali Henriktől fontos adalékot az újabb kor történetéhez, ifj. Ábrányi Kornél-tól „Szilágyi Dezső és barátai“ című czikket, Forgó Jánostól (Ágai Adolf) a népéletből vett tárgy tárczacikkeit.

Az ünnepi album összesen 81 eredeti képet tartalmaz; bolti ára 3 korona; a „Vasárnapi Ujság“ előfizetői — 1904-ben bőlépő új előfizetői is — ingyen kapják.

A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 korona, félévre 8 korona.

Az előfizetések a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalába, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz. alá küldendők.

REGÉNYCSARNOK.

Megoldás.

Írta: Jean de la Bréte.

Fordította: Vilma.

(25)

(Folytatás.)

Ezekben a pillanatokban, arcának idegenszerű, merev kifejezése, nagyon hatott férjére és határozatlan, mély tiszteletet keltett benne.

— Igazán, mondá de Termaine, ön néha egy kis szenthez hasonlít, ki a templom oltáráról leszáll.

Azután Gisèlenek egy hirtelen átváltozása lerombolta ezt a benyomást.

Nagy, élénk diadalokat aratott Gisèle, melyekre férje egyszerre büszke és féltékeny volt. Nagyon megfigyelte Gisèlet, de ennek éppen nem volt szüksége koketteriára, hogy észrevegyék. És Max kielégített hiúsága még növelte a felesége iránti szenvedélyét, melyet intim életükben Gisèle is szított természetének szenvedélyes, temperamentumos oldala által. Am azért de Termaine nem lett Gisèle irányában sem figyelme-sebb, se kevésbbé féltékeny. Nem telt el egyetlen nap sem a nélkül, hogy egy estélyen aratott sikerei után Gisèlenek ne kellett volna elviselnie féltékenységi jeleneteket. De Termaine felhánta neki, hogy sokáig beszélgetett egy és ugyanazzal a gavallérral, szemére vetette hevé, a meleget, melyet belevitt társalgásába, ha valamely őt, Gisèlet érdeklő dologról volt szó. Egészen természetes élénkséggé mérsékelni akarta volna Gisèle mozdulatait.

— Nagy Isten, kedvesem, mondá Gisèle, bujtasson el egy zárdába, csak ne beszéljen többet! De ha társaságba visz, ne akarjon engem felpezckelni, mert ez mind hasztalan! Én: én vagyok!

Nemsokára, végleg elkeserítve a folytonos jelenetektől, Gisèle már leste a távozást és egészen el volt ragadtatva, hogy visszatérhetett Trembleba.

A berendezkedés közepette, melyet fűgén, ügyesen végzett, Gisèle így irt az admirálisnak:

„Öreg barátom, admirális! vajon nem rabolta el önt egy baladin, vagy az Athos hegyi szerzeteseihez nem menekült-e? Nem tudom, ebben a mély hallgatásban, hogy melyik hypotézis a legvalószínűbb. Ha talán férjem törétől fél, csillapítsa le aggodalmait. Mielőtt még önt lesujthattá, ennek a törnek át kellene szurnia minden ember szívét, kikkel két hónap óta beszélgettem, vagy táncoltam.

Ha Athos komoly méltósága vonzotta önt, azzal nem szolgálhatunk, mert szinte baladinná változtunk át magunk is, annyit futkostunk színházból színházba, kicsinyből nagyba, de mégis inkább a kicsinyekbe.

Bemutattam férjemet nagyszámú ismerőseimnek és őt ez nagyon meglepte. Milyen különös egy érzélem is a hiúság! Életemben sem érintett engem. Büszkeségem hasonlít egy óriási napernyőhöz, melynek árnyéka olyan messzire terjed, hogy a napsugárba szerelmes növények nem közelednek felém.

Életemnek egyre növekvő nehézségei közepette megőrzöm lelkemben a sasfészeket és soha, soha sem engedem legyőzni magam, sem az emberek, sem a körülmények által.

Emlékezzék vissza erre admirális!

Mit mondjak még önnek? Olyan közepszerűnek érzem magam, édes admirális és mindenki, a ki csak körülvesz, úgy érzem, hogy összhangban áll saját közepszerűségemmel. Igazán ez az élet? Hát akkor, világ kezdete óta, hogyan állhatott ellent neki az ember?

Ha majd Talendeba jön és igyekezzék ezt mentől hamarabb tenni, el fog jönni Trembleba is, melyet ugyancsak nagylábon rendezünk be. A publikum meg lehet vele elégedve és a publikum roppant nagy egy ilyen népes vidéken, mint ez itt.

Isten önnel admirális; ön elfelejt engem, pedig én nem akarok elfeledtetni. Gisèlenek férfias allurejei daczára, de hiszen ön még nem ismeri ezeket az allureöket, Gisèlenek szüksége van szeretetre. Tény az, hogy napról-napra nagyobb megvetést érzek azok iránt a korlátok iránt, melyeket „szokás“-nak neveznek. Kissé mókázom mindennel és mindenkivel. Mit különböztet meg az ön pszichológiája ebben a szellemi állapotban? Isten önnel.

Gisèle.

„Szegény Gisèle, felelt az admirális, milyen gunyosan kérdezi ki pszichológiámat... nem kell éppen mélységes szellem hozzája megértenünk, hogy a boldogság közel haladt el ön mellett. Türelmetlensége az emberi gyöngeségekkel szemben mosolyogni készített engem. De meg lehet-e látni a pontos arányokat, ha sasfészek vagyunk lelkünkben? Gisèle az ő fészében nagyon, nagyon fiatal...

Ha szavaimat olvassa, ne ágaskodjék, mint valami fiatal paripa, melyre zabolát vetnek; el fog érkezni az a nap, mikor ön is elismeri, hogy a tengeri farkasnak igaza volt.

Nehéz átformálni egy jellemet és saját magáról tudom, hogy az élet kezdete milyen erősen rányomja bélyegét a szellemre; mert érett korom emlékei lépésenként követik gyermekkoromat és fiatalságomat. Ez az aggastyán pszichológiája, drága Gisèlem és következésképpen arra a gondolatra jutottam, hogy nem kell küdenünk, hogy megjavítsuk azt, a mi javíthatatlan.

Nem feleltem utolsó előtti levelére, mert uton voltam, mely jobban elhúzódott, mint a hogy gondoltam. De sokat elmélkedtem felette és azt gondolom, hogy a husos fazék sokszor zajosan elpattan! Különben is ön a ház ura és szabad. Beszéljen részletesen Trembleről és saját életéről.

Messselék, kikkel tegnap találkoztam, későn ősszel, talán csak decemberben lesznek önnél; ugyanakkor megyek én is Talendeba; nagyon boldogan, hogy viszont láthatom a gaval-léros viselkedésű kis asszonykát, a mely viselkedés éppen nem lep meg engem. Viszontláthatom önt, a kedves gyermeket, kit még mindig szeretek.

Virville.

Gisèle elábrándozott ez utolsó gyöngéd szó fölött, mely meghatotta őt, azután így szólott magában.

— Ha olyan fiatal volnék? És ha le kell szállnom fészemből, hol pihenjek meg?

De nem volt ideje elmélkedni, mert férje türelmetlenül szólította.

— Gisèle, az új magyar kocsis megérkezett; jöjjön velem, mutassuk meg neki az istállókat. Gisèle élénken elősietett.

(Folytatása következik.)

Közgazdaság.

× Árufelvétel Fiumében. Fiuméből jelentik, hogy az áruk elhajózása várakozás ellenére e hóban is igen csekély volt. A hajókba való rakodást a kedvezőtlen időjárás akadályozta s a nagyjelelt ünnepek folytán is nagyon lassan történtek. E miatt a táruk túl vannak tömve árukkal s a hajók részére Fiuméba szállított rakott vasuti kocsi sem üríthetők ki. Ez okból az államvasutak igazgatósága a gyorsáruk, élő állatok és darabáruk kivételével a Fiuméba rendelt összes áruk felvételét mártól kezdve öt-hat napra újból beszünteti. Az árufelvétel szünetelése alatt (gyors- és darabáruk, valamint élő-szállítmányok kivételével) egyéb árukat még kivételesen sem vesznek fel.

NYILT-TÉR.)*

Ajtai K. Albert

„Magyar Polgár“ könyvnyomdája

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 4. sz.

✓ Kereskedők és iparosok ✓

részére

cégnyomással
ellátott

Tevélpapírosokat
és hozzá való borítékokat
a legjutányosabb árban
készít.

Telefonszám: 364.

Birtokrendezési hirdetmény.

Sz. 7525-1903.
polg.

Hirdetmény.

578 3-3

Közhírré teszem, hogy **Hatolyka** község arányosítás iránti ügyében az előmunkálatok megkezdése, nevezetesen a képviselő rendezése, a működő mérnök megválasztása és a költségelirányzat megkésztése végett a határidőt Hatolyka községéhez 1903. évi **december hó 28-ik napjára** s esetleg a következő napokon mindenkor d. e. 8 órára tűztem ki, mikorra az összes érdekelt feleket a birtokrendezési utasítás 61-68. §-ai következményei terhe mellett megidézem.

A birtokrendező mérnököket felhívom, hogy ajánlataikat hozzám, vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

A kir. törvényszéktől.

Kézdivásárhelyt, 1903. évi december hó 12-én.

ELEKES BÉLA,
eljáró bíró.

KOLOZSVARI

Takarékpénztár és Hitelbank
Részvénytársaság.Törlesztés és közönséges
jelzálogkölcsönöket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre
Kolozsvárt fekvő **bérházakra** és bárhol
fekvő **földbirtokra**.

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket minden **levonás**, vagy külön díj nélkül **készpénzben** fizeti ki.

Vegyünk

Magyar Iparművészeti
Sorsjegyet!!

ÁRA 1 KOR.

555 18-18

FŐNYEREMÉNY **30,000 KOR.**Főelárusító: az **Erdélyi Bank és Takarékpénztár, Kolozsvárt.**

Palais hajfijító

használatával a meg-
szűnt haj eredeti színe-
t nyeri vissza. A fejbőrt
nem fesi, a ruhaneműt
foltot nem hagy, többi
előnye, hogy a haj-
szőket erősíti és hogy
teljesen ártalmatlan. Egy
üveg ára két korona.
Főraktár Budapesten:
Petri Ottó gyógy-
szertárában. I. ker.,
Attila-körút 51.
550 5-6

Pénz

bármely összegig, havi, negyed, vagy félévi részletfizetésre.
Jelzálog-kölcsönök. — Konvertálások, 579

Váltóhitel megállapodás szerint.

Értékpapírok vétele és eladása.

Bank Betéti Társaság

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 45 szám.

HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvállaltatnak
a lap kiadóhivatalában.

Joánovics-Testvérek fényképészek

(ezelőtt Kató J.)

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 32. szám.

Ajánlják

Karácsonyra és Újévre

művészies kivitelű nagyításokat, aquarelleket és olaj-
festményeket, melyek minden kis kép után is készíthetők.

Speciálisták gyermekfelvételekben.

448 31-50

Kis dolgok, a melyek fontosak!

Nincs szebb a világon, mint szép kalappal,
gyönyörű fehérneművel és divatos nyak-
kendővel megjelenni.

42 153-200

A mely élvezetet
olcsón megszerez-
heti

Bittó Rezsónél.

Valódi erdélyi hegyaljai
tisztán kezelt borok.

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatságrendező bizottságokat tisztelettel értesitem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, úgy mint saját termésű valódi hazai borok, Erdélynek leghíresebb borvidékeiről, mely borok szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak, a legmeszszebbmenő felelősség és legelőnyösebb árak mellett, a következőképen eladásra bocsátom.

Zárt palaczkokban literenként:

Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor	I. oszt.	— K. 84 fillér,
"	II.	" 72 "
"	III.	" 60 "
"	pecsenye-bor	1 " 10 "

Zárt 7 deciliteres palaczkokban:

Erdélyi hegyaljai som	K. — 90 fillér.
" risling	" — 90 "
" muskotály	" 1 20 "
Valódi egri bikavér	" 1 20 "
" piros bor, literenként	" — 84 "

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve.

Ezen árak bárhova haza szállítva készpénzfizetés mellett értendők. — Üvegek 15 napra kölcsönkép adatnak.

Friss édes must literenként 70 fillér. 5 literen felül 60 fillér.

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállíttatik.

Borüzletem szoliditására személyes meggyőződésért kérvén, maradtam tisztelettel

Telefonszám 511.

Ötvös Dánielné,

Kolozsvárt, Ovár, Booskay-utca 1. sz.
(Mátyás király születési háza szomszédságában.)

310 55-104